31978L0629

L 206/8 *EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS* 1978 7 29

TARYBOS DIREKTYVA

1978 m. birželio 19 d.

suderinanti su technikos pažanga Direktyvą 73/362/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su ilgio matais, suderinimo

(78/629/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į 1971 m. birželio 26 d. Tarybos direktyvą 71/316/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su bendromis matavimo priemonių ir metrologinės kontrolės metodų nuostatomis, suderinimo ([1]), su pakeitimais, padarytais Stojimo aktu, ypač jos 17, 18 ir 19 straipsnius,

kadangi nuo 1973 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos 73/362/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su ilgio matais, suderinimo ([2]) parengimo ir priėmimo buvo sukurti nauji ilgio matai; kadangi ta direktyva turėtų būti iš dalies pakeista, kad būtų atsižvelgta į technikos pažangą;

kadangi 1978 m. sausio 19 d. Komisija Direktyvų dėl techninių kliūčių prekybos matavimo priemonėmis srityje panaikinimo suderinimo su technikos pažanga komitetui įteikė siūlomą pakeitimą; kadangi komitetas nuomonės nepareiškė, Komisija, pagal Direktyvos 71/316/EEB 19 straipsnio 3 dalies b punkte nustatytą tvarką, pasiūlė, kad tas priemones priimtų Taryba,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 73/362/EEB priedo 3.6, 4.1, 5.1, 6.3, 7.1, 7.2, 7.3, 8, 9.1, 9.2, 9.4 ir 9.5 punktai šia direktyva iš dalies pakeičiami pagal jos priedą.

2 straipsnis

Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad ši direktyva būtų įgyvendinta taip, jog tos nuostatos įsigaliotų po vienerių metų nuo pranešimo apie šią direktyvą, ir nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1978 birželio 19 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

P. DALSAGER

([1]) OL L 202, 1971 9 6, p. 1.
([2]) OL L 335, 1973 12 5, p. 56.

PRIEDAS

3.6. Brūkšniniai matai yra gaminami taip, kad juos ištempus ant plokščio paviršiaus, jų briaunos būtų tiesios ir lygiagrečios.

4.1. Ilgio matai išilgai vardinio ilgio turi būti aiškiai, taisyklingai ir nenutrinamai sugraduoti ir sunumeruoti, kad rodmenis būtų galima patikimai, lengvai ir nedviprasmiškai skaityti. Tačiau mato gale už pagrindinės skalės žymės gali būti keletas nesunumeruotų skalės žymių, neviršijančių skalės žymių skaičiaus tarp dviejų gretimų sunumeruotų mato skalės žymių.

5.1. Matų vardinio ilgio vertė turi būti viena iš toliau pateiktųjų verčių: 0,5, 1, 1,5, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 m arba 5 m sveikasis kartotinis.

6.3. Visi tie įrašai, pradedant nuo mato pradžios, turi būti pateikiami matomoje vietoje ir įskaitomai.

Tačiau, jeigu susitariama su atitinkama nacionaline tarnyba, tam tikri įrašai gali būti padaryti ant neatskiriamos priemonės dalies. Šiuo atveju EEB modelio patvirtinimo liudijime nurodoma, kur tie įrašai turi būti.

Be to, jeigu ilgio mato plotis yra toks, kad EEB modelio patvirtinimo ženklo įskaitomai uždėti neįmanoma, tą ženklą, nepaisant 1971 m. liepos 26 d. Tarybos direktyvos I priedo 3.1 punkto nuostatų dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su bendrosiomis matavimo priemonių ir metrologinės kontrolės nuostatomis, derinimo ir pagal šio priedo 3.5 punktą, galima uždėti, jeigu tas ženklas yra sudarytas iš paeiliui išdėstytų toliau pateiktų žymenų:

— stilizuota raidė ε,

— EEB modelio patvirtinimą suteikusios valstybės narės skiriamoji (-osios) raidė (-ės),

— EEB modelio patvirtinimo metų paskutiniai du skaitmenys,

— EEB modelio patvirtinimo informacinis numeris (pvz., ε F 75 5345).

7. LEIDŽIAMOSIOS PAKLAIDOS RIBOS

7.1. Šioje direktyvoje apibrėžti ilgio matai pagal tikslumo laipsnį turi būti skirstomi į tris klases – I, II ir III klasę.

Atliekant pirminę EEB ilgio mato patikrą, leidžiamosios teigiamos arba neigiamos:

a) vardinio ilgio ir

b) kitokio atstumo tarp bet kurių dviejų negretimų skalės žymių,

paklaidos ribos išreiškiamos milimetrais kaip matuojamojo ilgio funkcija pagal formulę (a + bL), kurioje:

— L – matuojamasis ilgis metrais, suapvalintas į didėjimo pusę iki artimiausio didesnio sveiko skaitmens,

— a ir b – kiekvienos tikslumo klasės koeficientai pagal šią lentelę:

Tikslumo klasė	a	b
I	0,1	0,1
II	0,3	0,2
III	0,6	0,4

7.2.

7.2.1. 1 cm neviršijančios padalos ilgio i leidžiamoji teigiama arba neigiama paklaidos riba visoms tikslumo klasėms turi būti nustatoma pagal šią lentelę:

Matuojamasis padalos ilgis i	Leidžiamoji paklaidos riba pagal tikslumo klases (mm)		
	I	II	III
i ≤ 1 mm	0,1	0,2	0,3
1 mm < i ≤ 1 cm	0,2	0,4	0,6

Jeigu padalos yra ilgesnės už 1 cm, leidžiamoji paklaidos riba turi būti išreiškiama kaip padalos ilgio funkcija pagal formulę (a + bL), kurioje parametrų a ir b vertės yra lygios pateiktosioms 7.1 punkte, L – matuojamasis ilgis, suapvalintas į didėjimo pusę iki artimiausio metro vertę nurodančio sveikojo skaitmens.

7.2.2. Didžiausias leidžiamasis skirtumas tarp dviejų gretimų, ne ilgesnių kaip 1 cm, padalų ilgių i visoms tikslumo klasėms turi būti nustatomas pagal šią lentelę:

Matuojamasis padalos ilgis i	Leidžiamasis skirtumas pagal tikslumo klases (mm)		
	I	II	III
i ≤ 1 mm	0,1	0,2	0,3
1 mm < i ≤ 1 cm	0,2	0,4	0,6

Jeigu padalos ilgis yra didesnis už 1 cm, didžiausias leidžiamasis dviejų gretimų padalų ilgių i skirtumas kaip padalos ilgio funkcija išreiškiamas formule (a + bL) pagal 7.2.1 punkte pateiktą apibrėžimą.

7.3. Tačiau galinio arba sudėtinio ilgio mato galinės padalos, kurią riboja paviršius, ilgio leidžiamoji teigiama arba neigiama paklaidos riba turi būti padidinta:

— I klasės matų: 0,1 mm,

— II klasės matų: 0,2 mm,

— III klasės matų: 0,3 mm.

Be to, 7.1 ir 7.2.2 punktuose nurodytos nuostatos netaikomos:

— jei vieną iš 7.1 punkto b papunktyje nurodytų ne gretimų skalės žymių sudaro paviršius, ir

— jei viena iš dviejų 7.2.2 punkte nurodytų gretimų padalų yra paviršiaus apribota galinė padala.

8. PATIKROS ŽYMENYS

Visi ilgio matai turi būti gaminami taip, kad ant jų būtų galima uždėti 1971 m. liepos 26 d. Tarybos direktyvoje dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su bendromis matavimo priemonių ir metrologinės kontrolės metodų nuostatomis, derinimo numatyti patikros žymenys. Jiems uždėti turi būti numatoma vieta mato pradžioje arba ant neatskiriamo įtaiso.

9.1. **Galiniai, brūkšniniai arba sudėtiniai juostiniai stiklapluoščiai ir plastikiniai matai**

Vardinis ilgis nuo 0,5 iki 100 m.

Ant mato turi būti nurodoma maždaug 20 N įtempimo jėga.

Prie galinių arba sudėtinių matų laisvųjų galų turi būti tvirtinama dilimui atspari juosta arba antgalis.

Šie matai priklauso I, II arba III tikslumo klasei.

9.2. **Vientisi standūs arba pusiau standūs metaliniai arba iš kitokios medžiagos pagaminti matai**

Vardinis ilgis nuo 0,5 iki 5 m.

Tam tikrais atvejais pamatinė temperatūra gali būti kitokia nei 20 °C.

Šiems matams taip pat priskiriamos skysčio lygio matuoklės.

Prie skysčio lygio matuoklės standžiojo galo turi būti pritvirtinamas smūginei apkrovai ir dilimui atsparus drūtgalys arba antgalis, smūgio metu nesukeliantis kibirkšties.

Šie matai priklauso I arba II tikslumo klasei.

9.4. **Juostiniai plieniniai matai**

9.4.1. Galiniai, brūkšniniai arba sudėtiniai matai su susukimo mechanizmu.

Vardinis ilgis 0,5–10 m; 5–10 m ilgio matų juostelės turi būti išlenkto skerspjūvio.

Šie matai gali būti įtaisyti dėkle, kurio vieną iš matmenų galima įskaičiuoti į mato ilgį, ypač matuojant vidinius matmenis; prie laisvojo šių matų galo turi būti pritvirtinamas neslankus arba slankus kabliukas ar liežuvėlis.

Šie matai priklauso I arba II tikslumo klasei.

9.4.2. Galiniai arba brūkšniniai ilgio matai, skirti už vardinį ilgį didesniems ilgiams matuoti.

Vardinis ilgis: 5, 10, 20, 50, 100 arba 200 m.

Ant mato turi būti nurodoma maždaug 50 N įtempimo jėga.

Abiejuose šių matų galuose yra rankenėlės arba žiedai.

Jei rankenėlės į vardinį ilgį įskaičiuojamos, jos turi būti pagamintos taip, kad dėl jų jungties negalėtų kilti jokių matavimo netikslumų.

Šie matai priklauso I arba II tikslumo klasei.

9.4.3. Brūkšniniai arba sudėtiniai ilgio matai su susukimo mechanizmu, neskirti už vardinį ilgį didesniems ilgiams matuoti.

Vardinis ilgis 5–200 m.

Tam tikrais atvejais pamatinė temperatūra gali būti kitokia nei 20 °C.

Ant mato turi būti nurodoma maždaug 50 N įtempimo jėga.

Prie laisvojo galo tvirtinama rankenėlė, žiedas arba kabliukas, kurių ilgis į vardinį mato ilgį neįskaičiuojamas.

Šie matai priklauso I arba II tikslumo klasei.

9.5. **Sudėtinės juostinės panardinamos metalinės skysčio lygio matuoklės su gramzdikliais**

Vardinis ilgis nuo 5 iki 50 m.

Tam tikrais atvejais pamatinė temperatūra gali būti kitokia nei 20 °C.

Ant ilgio mato turi būti nurodyta įtempimo jėga, būtina, kad juostelė būtų teisingai ištraukiama.

Matą veikiančią įtempimo jėgą turi sukurti gramzdiklis, ant kurio turi būti nurodoma jo masė.

Skalės pradžios pagrindinė žymė – tai atitinkamos formos gramzdiklio pagrindas, pagamintas iš medžiagos, kuri smūgio metu nesukuria kibirkšties.

Gramzdiklis prie juostelės tvirtinamas stacionariai arba taip, kad jį būtų galima nuimti ir kad dėl jo tvirtinimo arba jungties nekiltų jokių matavimo netikslumų.

Visas juostelės ilgis turi būti graduojamas milimetrais, o tas žymėjimas turi tęstis ir ant gramzdiklio plokščiojo šono.

Prie kito mato galo gali būti pritvirtinamas susukimo įtaisas.

Šie matai priklauso I arba II tikslumo klasei.

Tačiau leidžiamosios paklaidos riba, kai matavimo priemonė parengta naudoti su gramzdikliu, niekada neturi būti mažesnė kaip 0,6 mm.